

Raportti tarkastuskäynnistä, jonka FK Heljä M
Brusila suoritti 17.10.2002 Perttelin Kirk-
komaalle hautausmaan laajennushankkeeseen liittyvien kaivuutöiden alkamisen vuoksi.

PERTTELI, KAIVOLA, KIRKKOMAA

Kuluvana syksynä ilmoitettiin Museovirastoon Perttelin hautausmaan laajennushankkeesta. Laajennus kohdistui Perttelin kirkon itäpuolella olevaan hautausmaa-alueen itänurkkaan, jota oli käytetty vuosikymmenien aikana muun muassa varasto- ja maanlajitysalueena. Museovirasto edellytti lausunnossaan 25.9.02 alueen tutkimista arkeologisesti, koska kirkkomaan pohjoispuolelta tunnetaan kivikautinen asuinpaikka ja hautausmaalta oli löydetty haudankaivuun ohessa pari esihistoriallista esinelöytöä.

Tutkimustarvetta täsmennettiin Museoviraston, Perttelin seurakunnan ja Turun maakuntamuseon kesken 1.10.02 käydyssä neuvottelussa. Samalla sovittiin myös alueella olevan täytemaakerroksen poistoon sekä varsinaisiin koekaivauksiin liittyvistä menettelytavoista. Turun maakuntamuseo lupautui huolehtimaan tutkimushankkeen käytännön järjestelyistä.

Laajennushankkeen ensimmäisiä toimenpiteitä oli alueelle kerääntyneen paksun täytemaakerroksen poisto koneellisesti ennen arkeologisen koekuopituksen aloittamista. Tämä sovittiin suoritettavaksi siten, että alueelle kaivetaan Turun maakuntamuseon valvonnassa koneellisesti tarkastuskuopat, joista selvitetään alkuperäisen maanpinnan syvyys ja poistettavan täytekerroksen paksuus. Työ suoritettiin allekirjoittaneen valvonnassa 17.10.02.

Valvontatulokset

Hautausmaan alueelle kaivettiin kaivinkoneella kaksi koeojaa. Toinen niistä sijoitettiin laajennusalueen pohjoisreunalle, viereisen hautausmaa-alueen pääkäytävän kohdalle noin 17 m:n päähän siitä ja hautausmaan reunasta. Tämä kaivanto kaivettiin salaojakaivannon läpi. Toinen kuoppa sijoitettiin laajennusalueen länsireunalle, kirkon itäpäädyn kohdalle ja noin 6 m:n päähän viereisen hautausmaaosan itäreunasta. Kaivannot olivat pituudeltaan noin 5 - 10 m ja leveydeltään 1 - 1,5 m.

Laajennusalueen maakerrostumat käyvät ilmi oheisesta piirroksesta.

Kuopassa 1 vanhan peltomaan, savensekaisen ruskeanharmaan maan pinta oli 115 cm:n syvyydessä nykyisestä maanpinnasta. Peltokerroksen vahvuus oli noin 25 cm ja sen alla oli puhdas hieno hiekka. Kuopasta ei löytynyt mitään muinaisjäännökseen viittaavaa. Täyttökerroksissa oli uudenlaista tavaraa.

Kuopassa 2 vanhan peltokerroksen pinta oli 80 cm:n syvyydessä nykyisestä maanpinnasta ja sen paksuus oli noin 30 cm. Sen alla oli edellisestä poiketen hyvin kova, puhdas savikerros ja vasta sen alapuolella hienon hiekan kerros.

TARKASTUSKUOPPA 1

<hr/>	maanpinta
40 cm sekal. täyttökerros	
<hr/>	
60 cm hiekkatäyte	
<hr/>	
15 cm savitäyte	
<hr/>	
25 cm vanha peltopinta	
<hr/>	
puhdas, hieno hiekka	

TARKASTUSKUOPPA 2

<hr/>
45 cm multa
<hr/>
35 cm hiekkatäyte
<hr/>
30 cm vanha peltopinta
<hr/>
35 cm puhdas, kova savi
<hr/>
puhdas hiekka

Alkuperäisen, luonteeltaan peltomaan kaltaisen maanpinnan syvyys pystyttiin määrittelemään tarkastuskuoppien avulla ja sen sijainti ja laatu osoitettiin kaivuu-urakoitsijalle (Marttilan Maanrakennus Oy). Tämän jälkeen täyttömaan poisto tapahtui ilman valvontaa töiden edettyä siihen vaiheeseen. Alueen koekuopitus tuli ajankohtaiseksi vasta marraskuun alkupuolella.

Turussa 19.11.2002

Heljä Brusila

Tutkija Heljä Brusila
Turun maakuntamuseo